

Уманський національний
університет садівництва

Факультет
плодоовочівництва,
екології та захисту рослин

Кафедра біології

Інженерно-технологічний
факультет

Кафедра прикладної інженерії та
охорони праці

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Безпека життєдіяльності та основи охорони
праці»

Рівень вищої освіти: Початковий (короткий цикл)

Спеціальність: 091 Біологія

Освітня програма: Біологія

Навчальний рік, семестр: 2022/2023 н. р., 1 семестр

Курс (рік навчання) 1

Форма навчання: денна

Кількість кредитів 5

ЄКТС:

Мова викладання: українська

Обов'язкова/вибіркова: обов'язкова

Лектор курсу	Ігор ГУРСЬКИЙ Олександр ТРУС
Профайл лектора	https://ecology.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/gurskij-igor-mikolajovich.html https://piop.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/trus-oleksandr-mikolajovich.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	0677374545 gurskiyvet@gmail.com 0979444545 alex_trus@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=637 https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=386#

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу	<p>«Безпека життєдіяльності» – теоретична та практична підготовка майбутніх фахівців щодо створення безпечних умов діяльності і життя, опанування принципів гармонійного розвитку особистості і сталого розвитку суспільства.</p> <p>«Охорона праці» – надання знань та умінь у майбутніх фахівців з правових та організаційних питань охорони праці, гігієни праці, виробничої санітарії, технічної та пожежної безпеки, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципів пріоритету життя і здоров'я працівників відносно результатів виробництва.</p> <p>«Цивільний захист» – формування у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту (ЦЗ), з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу.</p>
Завдання курсу	<p>«Безпека життєдіяльності» – теоретична і практична підготовка студентів для виявлення позитивного та негативного впливу на життєдіяльність та здоров'я людини зовнішніх та внутрішніх факторів, обґрунтування оптимальних умов та принципів життя.</p> <p>«Охорона праці» – забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.</p> <p>«Цивільний захист» – засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій (НС), побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.</p>
Компетентності	ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Програмні результати навчання	<p>ПР05. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних біологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПР09. Дотримуватися положень біологічної етики, правил біологічної безпеки і біологічного захисту у процесі навчання та професійній діяльності.</p>

Структура курсу

Тема	Години лекції / практичні	Результат навчання	Завдання	Вага оцінки
I семестр				
Модуль 1. Безпека життєдіяльності				
Змістовий модуль 1. Наукові основи безпеки життєдіяльності				
Тема 1. Наукові основи безпеки життєдіяльності	2/2	Знати теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Концепція допустимого ризику. Принципи забезпечення безпечної життєдіяльності.	Прочитати відповідну лекцію. Здати практичну роботу. Виконати самостійну роботу.	4
Тема 2. Людина в системі «людина–середовище»	4/2	Знати структурно-функціональна організація людини з точки зору взаємодії її з оточуючим	Прочитати відповідну лекцію. Здати практичну	4

		середовищем. Вплив діяльності людини на навколишнє середовище.	роботу. Виконати самостійну роботу.	
Тема 3. Джерела небезпеки життєдіяльності людини та породжені ними фактори	4/4	Знати природні і техногенні небезпеки. Соціальні і політичні та комбіновані небезпеки. Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі.	Прочитати відповідну лекцію. Здати практичну роботу. Виконати самостійну роботу. Написати модульний контрольний тест.	4
Модульний контроль			Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	7
Змістовий модуль 2. Забезпечення безпечної життєдіяльності				
Тема 4. Забезпечення безпечної життєдіяльності	2/2	Знати системи формування здоров'я. Безпека харчування. Безпека в умовах кримінальної злочинності та тероризму. Невідкладна допомога при нещасних випадках	Прочитати відповідну лекцію. Здати практичну роботу. Виконати самостійну роботу.	4
Тема 5. Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності	4/4	Знати правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності. Міжнародне співробітництво України з питань безпеки життєдіяльності та спільних дій у разі транскордонних екстремальних ситуацій.	Прочитати відповідну лекцію. Здати практичну роботу. Виконати самостійну роботу. Написати модульний контрольний тест.	4
Модульний контроль			Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	6
Модуль 2. Охорона праці				
Змістовий модуль 3. Зміст дисципліни «Основи охорони праці»				
Тема 6. Правові та організаційні питання охорони праці	2/2	Знати історію розвитку охорони праці. Стан охорони праці, виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні та світі. Соціально-економічне значення охорони праці. Основні поняття в галузі охорони праці. Предмет, зміст курсу та зв'язок з іншими дисциплінами.	Прочитати відповідну лекцію. Здати практичну роботу. Виконати самостійну роботу	3
Тема 7. Законодавство України з охорони праці	2	Знати законодавчі акти України про охорону праці. Розділи та основні принципи Закону України «Про охорону праці». Права і пільги для працівників в Законі України «Про охорону праці». Відшкодування працівникам за шкідливі умови праці і втрату здоров'я. Праця жінок в Законі України «Про	Прочитати відповідну лекцію. Виконати самостійну роботу. Написати модульний контрольний тест.	3

		охорону праці». Праця підлітків в Законі України «Про охорону праці». Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.		
Модульний контроль			Пройдення тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	3
Змістовий модуль 4. Державне управління охороною праці				
Тема 8. Державне управління охороною праці, організація охорони праці на виробництві, контроль і нагляд за охороною праці	2	Знати органи державного управління охороною праці, їх компетенція. Нагляд і контроль за охороною праці. Організація охорони праці на виробництві. Система управління охороною праці (СУОП), її функції на підприємствах. Оціночні показники роботи СУОП.	Прочитати відповідну лекцію. Виконати самостійну роботу.	3
Тема 9. Аналіз травматизму і професійних захворювань	2/4	Знати особливості формування умов праці на виробництві. Класифікація небезпечних і шкідливих виробничих факторів. Терміни визначення: травма, профзахворювання, отруєння. Види нещасних випадків та їх класифікація. Основні причини нещасних випадків та методи їх аналізу.	Прочитати відповідну лекцію. Здати практичну роботу. Виконати самостійну роботу. Написати модульний контрольний тест.	3
Модульний контроль			Пройдення тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	3
Модуль 3. Охорона праці				
Змістовий модуль 5. Основи фізіології, гігієни праці, виробничої санітарії, електробезпеки і пожежної безпеки				
Тема 10. Основи виробничої санітарії	2/2	Знати поняття про систему «людина–машина–середовище». Визначення терміну «виробнича санітарія». Фактори навколишнього середовища, їх параметри і дія на організм людина. Мікроклімат на робочому місці. Виробничий пил і шкідливі речовини. Шум і вібрація.	Прочитати відповідну лекцію. Здати практичну роботу. Виконати самостійну роботу.	3
Тема 11. Вентиляція виробничих приміщень	2/2	Призначення та класифікація систем вентиляції. Природна вентиляція. Механічна вентиляція (штучна). Санітарні вимоги до вентиляційних установок. Розрахунок повітрообміну та контроль дії вентиляції. Засоби індивідуального захисту.	Прочитати відповідну лекцію. Здати практичну роботу. Виконати самостійну роботу.	3
Тема 12. Загальні	2/2	Знати поняття	Прочитати	3

основи електробезпеки		електротравматизму і основні його причини. Дія струму на організм людини. Фактори, що впливають на наслідки ураження струмом. Класифікація приміщень за ступенем ураження струмом. Засоби захисту від ураження електричним струмом.	відповідну лекцію. Здати практичну роботу. Виконати самостійну роботу.	
Тема 13. Загальні основи пожежної безпеки	2/2	Знати, що таке процес горіння, його початкові форми та причини виникнення пожеж. Небезпечні та шкідливі фактори, що виникають при пожежі. Спалимість і вогнестійкість матеріалів, конструкцій і будівель. Пожежовибухова небезпека будівель. Система протипожежного захисту. Попередження виникнення та розповсюдження пожеж. Вогнегасячі речовини. Засоби гасіння пожеж. Автоматичні системи гасіння пожеж.	Прочитати відповідну лекцію. Здати практичну роботу. Виконати самостійну роботу. Написати модульний контрольний тест.	3
Модульний контроль			Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	4
Модуль 5. Цивільний захист				
Змістовий модуль 6. Введення у дисципліну. Причини виникнення та класифікація НС				
Тема 14. Цивільний захист населення у НС та його законодавче забезпечення	2/2	Знати терміни «Цивільна оборона» і «Цивільний захист». ЦЗ у надзвичайних ситуаціях. Принципи ЦЗ населення. ЦЗ зарубіжних країн.	Прочитати відповідну лекцію. Здати практичну роботу. Виконати самостійну роботу.	4
Тема 15. Природні НС в Україні та дії населення під час їх виникнення.	2/2	Знати загальну характеристику надзвичайних ситуацій. Природні надзвичайні ситуації. Небезпечні геологічні явища. Метеорологічно небезпечні явища. Гідрологічно небезпечні явища. Природні пожежі.	Прочитати відповідну лекцію. Здати практичну роботу. Виконати самостійну роботу.	4
Тема 16. НС техногенного характеру. Радіаційні небезпеки.	1/1	Знати технологічні небезпеки. Радіаційні небезпеки, дози і одиниці радіоактивного забруднення. Характеристика зон забруднення. Режим радіаційного захисту населення.	Прочитати відповідну лекцію. Здати практичну роботу. Виконати самостійну роботу.	4
Тема 17. Хімічні небезпеки	1/1	Знати класифікацію небезпечних хімічних речовин. Хімічно небезпечні об'єкти. Захист населення від дії НС. Побутові небезпечні речовини.	Прочитати відповідну лекцію. Здати практичну роботу. Виконати самостійну роботу. Написати модульний контрольний тест.	4
Модульний			Проходження	7

контроль			тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	
Змістовий модуль 7. Захист населення і територій від НС				
Тема 18. Медичний та біологічний захист	2/2	Знати планування і використання існуючих сил та засобів закладів охорони здоров'я незалежно від форм власності та господарювання. Контроль за якістю харчових продуктів і продовольчої сировини, питної води і джерел водопостачання. Контроль за станом довкілля, санітарно-гігієнічною та епідемічною ситуацією. Санітарна охорона територій та об'єктів у зоні надзвичайної ситуації.	Прочитати відповідну лекцію. Здати практичну роботу. Виконати самостійну роботу. Написати модульний контрольний тест.	4
Модульний контроль			Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	6
Всього за 1 семестр	40/36			100
Залік				
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (заліку) здобувач може набрати максимально 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки рефератів та самостійної роботи студента, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватися індивідуально (за погодженням із деканом факультету).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 –100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни